

EC
MA NDRYSHE

EKO SHKOLLA

- REDUKTO - RIPËRDOR - RICIKLO -

EKO KLUBI

"XHELAL HAJDA-TONI"

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government
Ministria e Zhvillimit Rajonal
Ministarstvo za Regionalni Razvoj
Ministry of Regional Development

CARITAS Schweiz
Suisse
Svizzera
Svizra

YENI YOUTH
ENVIRONMENTAL
IMPACT

Të dashur lexues,

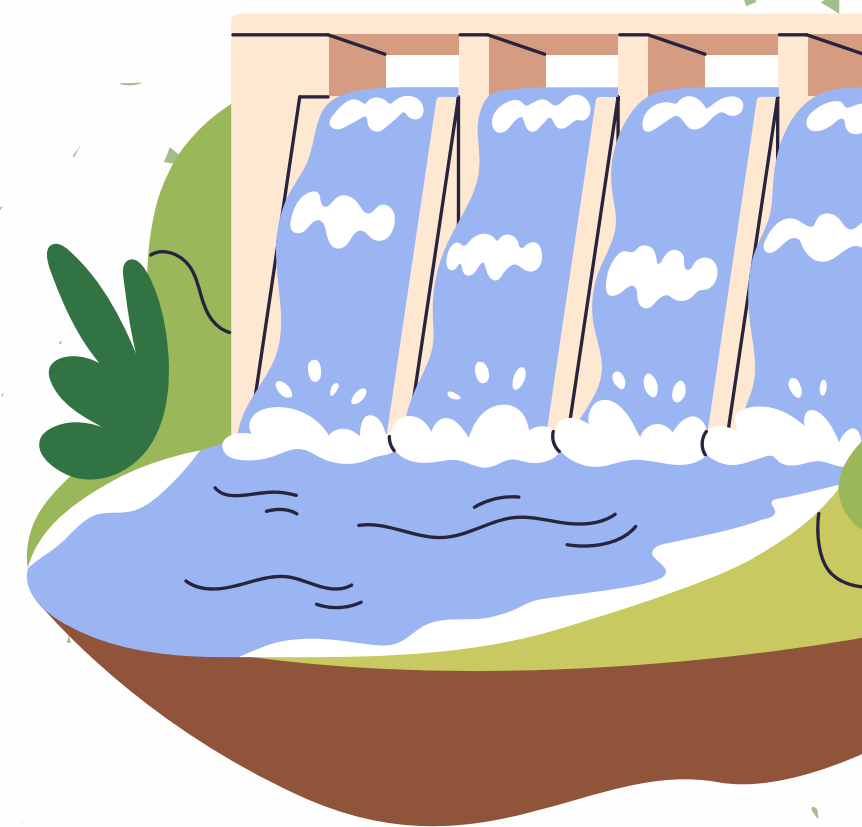
Kjo është seria e tretë buletineve mjedisore të eko-klubeve të shkollave të mesme nga Rajoni i Jugut (komuna e Prizrenit, Mamushës, Rahovecit dhe Malishevës). Ky është buletini i parë informativ, i cili do të përmbajë mesazhe, intervista, ese, punime fotografi dhe shkrime të ndryshme mbi mjedisin dhe ndryshimet klimatike dhe njoftime mbi punën që po zhvillohet në këto tema nga eko-klubi i Shkollës së Mesme të Lartë “Xhelal Hajda - Toni” dhe OJQ EC Ma Ndryshe në kuadër të projektit “ECO School”.

Ky projekt do t’i njohë me konceptin “Eko Shkolla” 12 shkollat e rajonit të Jugut (komuna e Prizrenit, Mamushës, Rahovecit dhe Malishevës), përmes pilotimit të formave dhe metodologjisë për mbrojtjen e mjedisit me pjesëmarrje të gjerë të nxënësve dhe mësuesve.

Në kuadër të projektit ofrohet një model dhe metodologji që përdoret gjerësisht në vendet e zhvilluara, e cila po zgjerohet me shpejtësi edhe në vendet në zhvillim. Përvojat botërore tregojnë se shkolla ekologjike është një fenomen në rritje, e cila nxit të rinjtë të angazhohen në mjedisin e tyre duke u dhënë atyre mundësinë për ta mbrojtur atë në mënyre aktive.

Projekti po ashtu do të kontribuojë në Strategjinë e Mjedisit dhe Planin e Veprimit në Mjedis të Kosovës, duke rekomanduar zhvillimin e programeve për edukimin mjedisor në të gjitha nivelet (shkolla dhe universitete).

TË METAT E HIDROCENTRALEVE NË NATYRË

Hidrocentrali është mënyra më e lirë për të gjeneruar energji elektrike sot. Kjo për shkak se sapo të ndërtohet një digë dhe të instalohet pajisja, burimi i ujit është i lirë. Është një burim i pastër i cili rinovohet çdo vit nga dëbora dhe reshjet. Hidrocentrali është gjithashtu në dispozicion; inxhinierët mund të kontrollojnë rrjedhën e ujit përmes turbinave për të prodhuar energji elektrike sipas kërkesës. Përveç kësaj, rezervuarët mund të ofrojnë mundësi rekreative, të tilla si noti dhe shëtitje me varkë.

Por lumenjtë që shkatërrojnë mund të dëmtojnë kafshët e egra dhe burime të tjera natyrore. Disa peshq, si salmoni, mund të pengohen nga notimi në rrjedhën e sipërme për të vënë vezët. Prania e digave hidroelektrike ndryshon modelet e migracionit dhe dëmton popullsinë e peshqve. Hidrocentralet gjithashtu mund të ulin nivelin e oksigjenit të tretur në ujë, gjë që është e dëmshme për habitatet e lumenjve.

Disa studiuues besojnë se digat e tendosura imponojnë mjedisin, e bëjnë këtë metodë të prodhimit të energjisë me më shumë probleme se sa është. Një studim në gazetën BioSciences zbuloi se rezervuarët e krijuara nga digat ndotën nga metani.

Përveç shqetësimeve mjedisore, digat gjithashtu paraqesin rrezik për komunitetet rreth tyre. Diga e Tre Gorges në lumin Yangtze të Kinës zhvendosën rreth 1.3 milion njerëz dhe përmbytën mijëra fshatra.

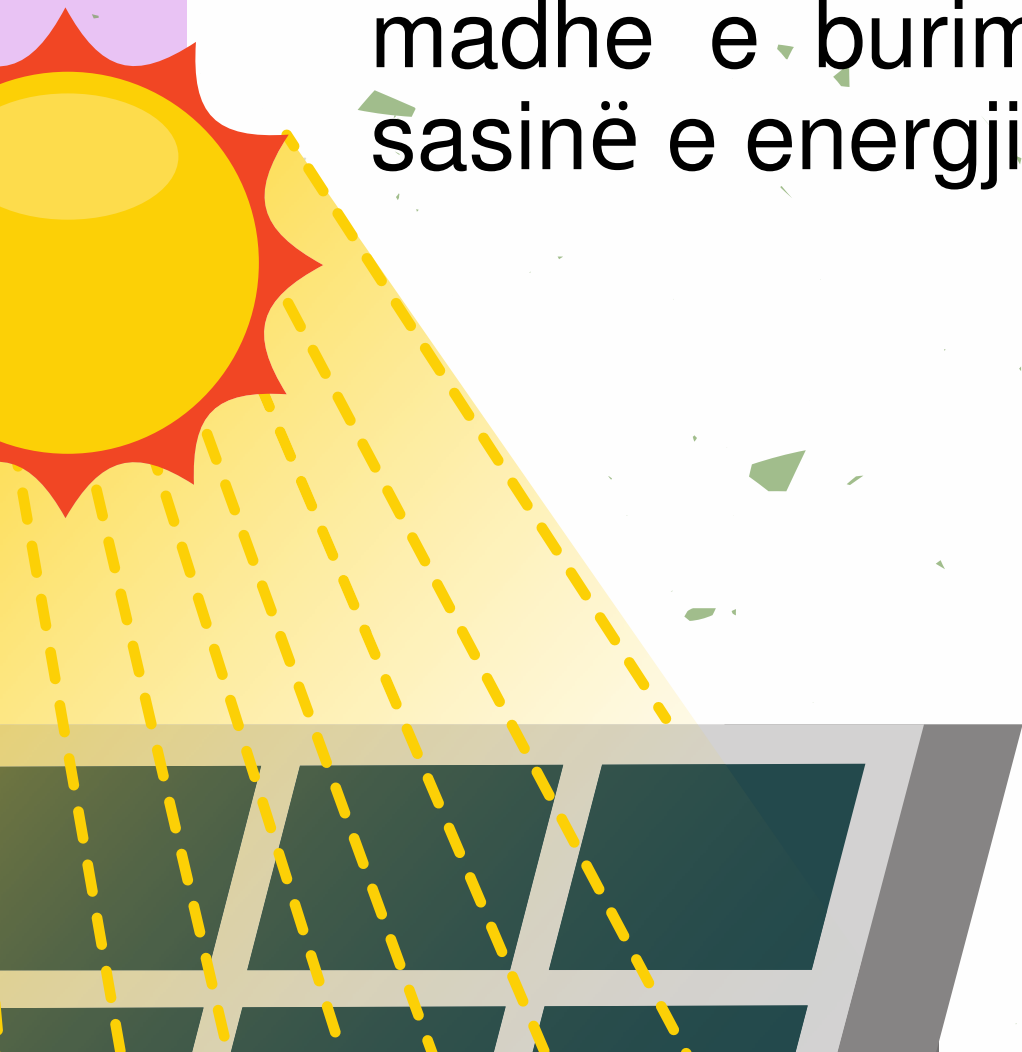
ÇFARË JANË ENERGJITË E RIPËRTËRITSHME ?

Energjitë e ripërtëritshme janë energjitë që fitohen nga resurse të ndryshme nga ato që përdoren sot. Kjo lloj energjie synon të jetë sa më e pastër dhe sa më pak e dëmshme për mjedisin jetësor. Kjo lloj energjie nxirret nga resurse të përsëritshme, si era, rrezet e diellit, uji etj. Në energjitë e ripërtëritshme bëjnë pjesë: Hidroenergjia, Energjia e erës, Energjia solare, Energjia gjeotermale

ENERGJIA SOLARE

Dielli është burimi më i madh i energjisë në Tokë për shkak të proceseve të shkrirjes bërthamore që zhvillohet brenda tij. Pjesa më e madhe e energjisë në Tokë, është rezultat i aktivitetit të drejtpërdrejtë ose të tërthortë të Diellit. Për shembull, energjia diellore është faktori kryesor për ndryshimin e temperaturave në sipërfaqen e Tokës, duke krijuar kështu erërat. Energjia diellore e drejtpërdrejtë ka filluar të përdoret gjerësisht në prodhimin e energjisë me anë të paneleve diellore, paneleve fotovoltaike, parqet me panele diellore, etj. Energjia e diellit është burim i rinovueshëm dhe i pakufishëm, nga i cili rrjedhin pjesa më e madhe e burimeve të energjisë në tokë, kjo energji paraqet sasinë e energjisë që mbartet me rrezet e diellit

EKO KLUBI "XHELAL HAJDA - TONI"

RAHOVEC, KOSOVË

Autor dhe botues: EC Ma Ndryshe
Rr. Fehmi Lladrovci Nr.94, Prizren & Rr. Xhemajl Mustafa 9/1 LL-4 Nr.7,
Prishtinë
www.ecmandryshe.org
info@ecmandryshe.org
029 222 771 & 038 224 967

Ky buletin u realizua në kuadër të projektit "Ndikimi i Rinisë në Mjedis" - YENI, i cili bashkëfinancohet nga Agjencia Zvicerane për Bashkëpunim dhe Zhvillim, Caritas-i Zviceran, Ministria e Zhvillimit Rajonal dhe implementohet nga OJQ EC Ma Ndryshe përmes projektit "ECO Schools".